

Comparison of the Parenting Styles, Quality of Life, and Family Functioning Between Dual Career and Single Career Families in Yazd City

Hassan Zareei Mahmoodabadi(P.hD.)¹, Mahdiyeh Modaresi(M.Sc.)², Kazem BarzegarBafroei(P.hD.)³

1.Associate Professor, Department of psychology, Yazd university, Yazd,Iran.

2.Corresponding Author: M.A. of family counseling,Yazd University,Yazd, Iran.

Email: mahdiyemodaresi@gmail.com Tel:09131594872

3.Assistant professor, Department of Educational Sciences, Yazd university,Yazd, Iran.

Abstract

Introduction: Women are interested in social roles along with their maternal role. According to mothers' role in parenting style, family functioning, and quality of life, we compared the parenting style, quality of life, and family function between dual career and single career families in Yazd City.

Methods: This casual-comparative study was conducted over 304 dual career and single carrier families in three regions of Yazd selected using available sampling method. The study tools included parenting style questionnaire, quality of life questionnaire, and family function questionnaire. Data were analyzed using independent t-test.

Results: The results indicated that quality of life and its dimensions caused no significant difference in dual career and single career families. In the field of family functioning, the only difference was in roles' dimension, which was significantly different between dual career and single career families. This difference was in favor of dual career families. Regarding the parenting style, the only significant difference was related to the authoritative style this difference was in favor of single career families.

Conclusion: According to the results, no significant difference was observed between the dual career and single career families in the style of parenting, family functioning, and quality of life.

Keywords: Parenting style, Quality of life, Family function, Dual career , Single carrier families.

Conflict of interest: The authors declared that there is no Conflict interest.

This Paper Should be Cited as:

Author:Hassan Zareei Mahmoodabadi, Mahdiyeh Modaresi, Kazem BarzegarBafroei.The Comparison of the Parenting styles, Quality of Life and Family .....Tolooebehdasht Journal.2019;18(3):11-21.[Persian]

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی
دانشکده بهداشت یزد
سال هیجدهم
شماره سوم
مرداد و شهریور ۱۳۹۸
شماره مسلسل: ۷۵

تاریخ وصول: ۱۳۹۷/۰۲/۲۱
 تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۲/۱۰

مقایسه کیفیت زندگی، عملکرد خانواده و سبک های فرزندپروری در خانواده های دو سر شاغل و تک نان آور شهر یزد

نویسندگان: حسن زارعی محمودآبادی^۱، مهدیه سادات مدرسی فر^۲، کاظم بزرگر بفرویی^۳

۱. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

۲. نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی یزد، یزد، ایران.

تلفن تماس: ۰۹۱۳۱۵۹۴۸۷۲ Email: mahdiyemodaresi@gmail.com

۳. استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه یزد، یزد، ایران.

چکیده

مقدمه: زنان با توجه به نقش فطری خود یعنی مادر بودن و نیز تمایل به ایفای نقش اجتماعی در جامعه در قالب اشتغال، نقش دوگانه ای را ایفا می کنند. توجه به تاثیر شرکت زنان در اجتماع بر سبک فرزند پروری، کیفیت زندگی و عملکرد خانواده در برنامه ریزی های اجتماعی لازم به نظر می رسد. هدف از این پژوهش مقایسه سبک فرزند پروری، کیفیت زندگی و عملکرد خانواده در بین خانواده های دوسر شاغل و تک نان آور شهر یزد بود.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی و جامعه آماری شامل تمام خانواده های دوسر شاغل و تک شاغل نواحی سه گانه شهر یزد بود که به صورت در دسترس تعداد ۳۰۴ خانواده به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. ابزار پژوهش حاضر، پرسشنامه سبک فرزندپروری، کیفیت زندگی و عملکرد خانواده بود. داده ها با استفاده از آزمون تی مستقل مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که از نظر کیفیت زندگی و ابعاد آن تفاوت معناداری در خانواده های دو سر شاغل و تک نان آور وجود ندارد. در زمینه عملکرد خانواده تنها در بعد نقش ها بین خانواده های دو سر شاغل و تک نان آور تفاوت معنادار وجود دارد که این تفاوت به نفع خانواده های دوسر شاغل بود و در مورد سبک فرزندپروری تنها در سبک مقتدرانه بین خانواده ها تفاوت معنادار دیده شد که این تفاوت به نفع خانواده های تک نان آور بود.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده خانواده های دو سر شاغل از لحاظ مالی وضعیت بهتری دارند ولی خانواده های تک نان آور در اجرای نقش عملکرد بهتری دارند. هم چنین خانواده های تک نان آور در مقایسه با دو سر شاغل سبک تربیتی بهتری دارند.

واژه های کلیدی: کیفیت زندگی، عملکرد خانواده، سبک فرزندپروری، خانواده های دوسر شاغل، تک نان آور

مقدمه

امروزه اهمیت شغل و ضرورت داشتن آن در زندگی انسان بر کسی پوشیده نیست و در حقیقت شغل یکی از عوامل موثر در تصمیم گیری های اساسی و سرنوشت ساز انسان به شمار می رود. شغل آفریننده نظم در زندگی و یکی از اساسی ترین اموری که به طور مستقیم با هر فردی در ارتباط می باشد. هر فردی در اجتماع شغلی دارد و زندگی خود را بر روال آن شغل وفق می دهد. شغل هر انسانی چه مرد و چه زن با زندگی او ارتباط مستقیم و تنگاتنگی دارد (۱).

امروزه شاغل بودن زنان، یکی از مسائلی است که در اجتماع مطرح است و زنان به علل گوناگون به کار روی می آورند و حتی مجبورند علاوه بر مسئولیت های خود در خانه و تربیت فرزندان، مسئولیت های اجتماعی را نیز پذیرا گردند. از این رو شغل را می توان یکی از عوامل مؤثر بر جنبه های مختلف زندگی آنان از جمله کیفیت زندگی و عملکرد خانواده دانست (۲). از آنجا که شغل یکی از مهم ترین حوزه های زندگی محسوب می شود، انتظار می رود وضعیت اشتغال فرد و ارزیابی او از شغل خود، بر کیفیت زندگی و عملکردش در خانواده تاثیر بگذارد. هم چنین در همین راستا نیز نظریه نظام های بوم شناختی معتقد است استخدام مادر یک عامل بوم شناختی است که بر خانواده، رفتار کودکان و سبک تربیتی تاثیر مهم دارد. مقایسه مسئولیت ها و وظایف مادران شاغل و غیرشاغل به خوبی احتمال وجود تفاوت در سبک های فرزندپروری و وضعیت تحول عاطفی و رفتاری مادران شاغل و غیرشاغل را روشن می سازد (۳).

زنان در هر جامعه ای دارای نقش دو گانه ای هستند به این معنی که از یکسو به شدت مایلند نقش خود را در خانه و خانواده به نحو احسن ایفا کنند و از سوی دیگر تمایل دارند تا شخصیت خود را به حد کمال پرورش دهند و در صحنه زندگی اقتصادی و اجتماعی، نقش عمده ای داشته باشند. اثر اشتغال زن بر خانواده از آن جهت حائز اهمیت است که نکات مثبت و منفی اشتغال زنان در خانواده را برای ما روشن می سازد و مشکلات و عوارض ناشی از این امور را آشکار می سازد در واقع باید دید که چگونه می توان بین پذیرش مسئولیت های اجتماعی از طرف زنان و قبول مسئولیت های خانوادگی از طرف ایشان، رابطه ای قابل قبول و انسانی ایجاد کرد. بدیهی است که ایجاد شرایط مناسب در باب اشتغال زنان تنها هنگامی میسر است که ایجاد شرایط متناسب با این امر پذیرفته و تبلیغ شوند (۴،۵).

یکی از جنبه های مهم اشتغال زنان تاثیر آن بر روابط خانواده می باشد، زیرا هر تائیری که اشتغال زنان بر نهاد خانواده می گذارد مسلماً دارای بازتاب و انعکاس در جامعه می باشد. بنابراین لازم به نظر می رسد تا تاثیرات ناشی از اشتغال زن بر خانواده مورد بررسی قرار گیرد. زیرا اشتغال زن در ایران، نقش مهمی در عرصه های مختلف زندگی خانوادگی، اثرات مختلفی بر جای گذاشته و روابط و وظایف خانواده و نقش زن و شوهر را در درون خانواده دچار تغییراتی کرده است (۶).

بنابراین بحث اشتغال زنان از اهمیت ویژه ای برخوردار است همان طور که عوامل و انگیزه های اشتغال گوناگون می باشد، تأثیر گذاری این پدیده نیز بر فرد، جامعه، خانواده و فرزندان متفاوت است.

سبک های فرزندپروری را مشخص می کند و اگر موانعی یا مشکلی وجود داشته باشد، رهنمودهایی کاربردی، برای بهبود و یا حتی رفع موانع و مشکلات ارائه می کند

روش بررسی

پژوهش حاضر کاربردی و به صورت توصیفی انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه خانواده های دوسرشاغل و تک شاغل نواحی سه گانه شهرداری یزد بودند که خانواده های دوسر شاغل به سه گروه اداری (زن و مرد کارمند)، کارگر (زن و مرد کارمند) و متفرقه (مرد آزاد، زن کارمند یا کارگر) تقسیم و خانواده های تک شاغل شامل مرد (کارمند، کارگر، آزاد) و زن (خانه دار) می باشد.

از هر منطقه، ۱۰۰ خانواده به صورت در دسترس (براساس جدول مورگان) به عنوان جامعه آماری انتخاب شد. در کل ۳۰۴ نفر از سه منطقه شهری بر اساس گروه بندی فوق انتخاب شدند که به پرسشنامه های سبک فرزندپروری، کیفیت زندگی و عملکرد خانواده پاسخ دادند. جهت به دست آوردن اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه های زیر استفاده شد:

پرسشنامه سبک فرزندپروری

این پرسشنامه دارای ۳۰ گویه است که توسط دیانا بامریند (۱۹۷۳) طراحی و ساخته شد (۱۰). این پرسشنامه شیوه های فرزند پروری والدین را در سه عامل (سهل گیرانه، استبدادی و قاطعانه) اندازه گیری می کند. در مقابل هر عبارت ۵ ستون (کاملاً موافقم، تا حدودی موافقم، تا حدودی مخالفم، مخالفم، کاملاً مخالفم) به ترتیب از ۰ تا ۴ نمره گذاری شده است که با جمع نمره های سوال های مربوط به هر شیوه و تقسیم آن بر تعداد سوالات نمره مجزا بدست می آید. بورای (۱۹۹۱) برای محاسبه پایایی از

بنابراین در این پژوهش بر آن شدیم تا ضمن تبیین جایگاه خانواده و اهمیت آن، ویژگی های جسمی- روحی زنان و پیامدهای اشتغال آنان، نحوه تاثیر اشتغال در روابط خانواده، سبک های فرزند پروری، عملکرد خانواده و کیفیت زندگی را توضیح داده و نهایتاً راه هایی برای مقابله با پیامدهای سوء و جانی اشتغال بیرون از خانه ارائه دهیم.

پژوهش ها نشان می دهد خانواده های دو سر شاغل در مقایسه با تک نان آور کیفیت زندگی بهتری دارند ولی در تربیت فرزند با مشکلات بیشتری دست به گریبان هستند. خانواده های تک نان آور سبک تربیتی بهتری اتخاذ می کنند که در ادامه آمده است. پژوهش (۷) نشان داد که رضایت زنان در محیط کار می تواند باعث بهبود کیفیت زندگی و در نتیجه افزایش رضایت مندی زناشویی شود. هم چنین پژوهش (۸) نشان داد که بهبود عملکرد خانواده در خانواده های تک نان آور می تواند بر سبک فرزند پروری خانواده اثر بگذارد و زنان سبک مقتدرانه تری اتخاذ کنند. نتایج تحقیق (۹) نشان داد اشتغال زوجین می تواند قدرت مالی خانواده را بهبود بخشد ولی روابط زوجین را تحت تاثیر قرار می دهد.

در همین راستا، این پژوهش والدین و دست اندکاران امور سلامت و خانواده را با اطلاعاتی در مورد کیفیت زندگی، عملکرد خانواده و سبک های فرزندپروری در هر دو خانواده آشنا می سازد، که می تواند در جهت بهبود و افزایش سلامت افراد و جامعه بکار گرفته شود و همچنین می توان این مهارت ها را در جهت مثبت تغییر داد و در صورت داشتن اطلاعات مناسب به خانواده ها مشاوره مفید و مقتضی ارائه نمود. هم چنین تاثیر اشتغال والدین در چگونگی کیفیت زندگی، عملکرد خانواده و

خانوادگی را بر روی یک مقیاس چهار درجه ای لیکرت به صورت کاملاً موافقم (۱)، موافقم (۲)، مخالفم (۳)، و کاملاً مخالفم (۴) مشخص می نماید برای نمره گذاری تمام پاسخ ها از ۱ تا ۴ کد گذاری می شوند، نمره ی بالاتر نشانگر کارکرد ناسالم است برای بدست آوردن نمره هر مقیاس، متوسط نمرات مواد آن مقیاس محاسبه می شود سپس نمرات مواد هر خرده مقیاس با هم جمع شده و بر تعداد مواد آن مقیاس تقسیم می شود. بنابراین نمره ی هر مقیاس بین ۱ (سالم) تا ۴ (ناسالم) خواهد بود اگر ۴۰ درصد از مواد یک مقیاس پر نشده باشد نمره ی مقیاس محاسبه نخواهد شد.

این آزمون پس از تهیه توسط اپستین، بالدوین، بیشارب در سال ۱۹۸۳ بر روی یک نمونه ی ۵۰۳ نفری اجرا شد. دامنه ی آلفای زیر مجموعه های آن بین ۰/۷۲ و ۰/۹۲ است که حاکی از همسانی درونی نسبتاً خوب آن است محاسبه ی اعتبار نیز نشان داد که این آزمون توانسته اعضای خانواده های غیر بالینی و خانواده های بالینی را در هفت خرده مقیاس خود از یکدیگر متمایز سازد نتایج پژوهش مذکور در سطح ۰/۰۱ معنا دار بود. در ایران نیز در پژوهش میر عنایت ضرایب آلفای خرده مقیاس ابزار سنجش خانواده را از ۰/۷۲ تا ۰/۹۲ به دست آورد که از همسانی درونی نسبتاً خوبی برخوردار است. در پژوهش امینی ضرایب آلفای کل مقیاس و خرده مقیاس های حل مشکل، ارتباط، نقش ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و عملکرد کلی به ترتیب، ۰/۶۱، ۰/۳۸، ۰/۷۲، ۰/۶۴، ۰/۶۵، و ۰/۸۱ گزارش شده است. بعد از جمع آوری داده ها، برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار Spss ۲۲ و آمار توصیفی و استنباطی (تی مستقل) استفاده شد.

فرمول آلفای کرونباخ ۰/۷۵ برای شیوه سهل گیری ۰/۸۵ برای شیوه استبدادی و ۰/۸۲ برای شیوه قاطعانه بدست آورد (۴).

پرسشنامه کیفیت زندگی (سازمان بهداشت جهانی) این پرسشنامه جهت سنجش کیفیت زندگی فرد در دو هفته اخیر مورد استفاده قرار می گیرد این پرسشنامه در مجموع ۲۶ سوال دارد که دارای حیطه های زیر است: حیطه سلامت جسمانی physical (فیزیکی) حیطه روانشناختی psychological حیطه روابط اجتماعی social حیطه محیط زندگی Environmental Domain. نحوه نمره گذاری: نمره هر گویه در دامنه ای از (۰ تا ۴) بترتیب اصلاً، کم، متوسط، زیاد و کاملاً و یا خیلی ناراضیم، راضی نیستم، نسبتاً ناراضیم، راضیم، کاملاً راضیم، شبیه به آن ها مقدار می گیرد. ضمناً حداقل نمره هر حیطه حداقل چهار است و بر این اساس جمع نمرات خام هر حیطه در عدد ۴ ضرب می شود. ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ برای خرده مقیاس های چهارگانه و کل مقیاس گزارش شده است. و در ایران نیز برای پایایی مقیاس از سه روش بازآزمایی با فاصله سه هفته ای، تصنیفی و آلفای کرونباخ استفاده کرد که به ترتیب برابر با ۰/۶۷، ۰/۸۷، ۰/۸۴ بود.

پرسشنامه عملکرد خانواده

ابزار به کار رفته در این پژوهش آزمون سنجش عملکرد خانواده است که به همت ناتان بی اپستین Epstein ساخته شده است و هدف آن سنجیدن عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر است. این الگو خصوصیات ساختاری، شغلی و تعاملی خانواده را معین می سازد و شش بعد از عملکرد خانواده را مشخص می کند. هم چنین توانایی خانواده در سازش با حوزه ی وظایف

این مقاله با کد اخلاق IR.IAU.YAZD.REC.1396.007

در کمیته اخلاق مورد پذیرش قرار گرفت.

یافته ها

تعداد ۳۰۴ خانواده به عنوان جامعه آماری مورد مطالعه قرار گرفتند. ۱۶۸ (۵۵/۳۰٪) خانواده دو سر شاغل و ۱۳۶ (۴۴/۷۰٪) خانواده تک نان آور بودند.

اکثریت والدین شرکت کننده در مطالعه از نظر مدرک تحصیلی دیپلم بودند (۳۰/۳ درصد در پدران و ۳۴/۵ درصد در مادران) و بیشترین بازه درآمدی در خانواده های مورد مطالعه ۱ تا ۲ میلیون تومان (۴۲/۱ درصد) بود.

در زمینه کیفیت زندگی، بین خانواده های دوسر شاغل و تک نان آور در هر چهار بعد مورد نظر هیچ گونه تفاوت معنی داری یافت نشد (در هر چهار بعد $P > 0/05$) (جدول ۱).

در زمینه ابعاد عملکرد خانواده بین خانواده های دو سر شاغل و

تک نان آور تنها از نظر بعد نقش ها تفاوت معناداری مشاهده شده است که این تفاوت به نفع خانواده های دوسر شاغل می باشد، به عبارت دیگر میانگین خانواده های دوسر شاغل بیشتر از خانواده های تک نان آور می باشد. از نظر ابعاد دیگر تفاوت معناداری مشاهده نگردیده است (جدول ۲).

برای سبک های فرزندپروری مشخص گردید که در این پژوهش بین خانواده های دوسر شاغل و تک نان آور تنها از نظر سبک مقتدرانه تفاوت معناداری مشاهده شده است که این تفاوت به نفع خانواده های تک نان آور می باشد، به عبارت دیگر میانگین خانواده های تک نان آور بیشتر از خانواده های دو سر شاغل می باشد. این بدین معناست که خانواده های تک نان آور بیشتر از خانواده های دوسر شاغل در ارتباط با فرزندان خود مقتدر عمل می کنند. در بین دو سبک دیگر تفاوتی دیده نشده است (جدول ۳).

جدول ۱: بررسی و مقایسه ابعاد کیفیت زندگی در دو گروه مورد مطالعه

ابعاد کیفیت زندگی	گروه	تعداد	میانگین $\pm$ انحراف استاندارد	P
سلامت جسمانی	دوسر شاغل	۱۶۸	۲/۴۱ $\pm$ ۰/۶۶	۰/۵۷۵
	تک نان آور	۱۳۶	۲/۴۵ $\pm$ ۰/۵۷	
سلامت روانی	دوسر شاغل	۱۶۸	۲/۳۶ $\pm$ ۰/۶۳	۰/۲۸۹
	تک نان آور	۱۳۶	۲/۴۳ $\pm$ ۰/۵۹	
روابط اجتماعی	دوسر شاغل	۱۶۸	۲/۳۰ $\pm$ ۰/۷۶	۰/۳۱۹
	تک نان آور	۱۳۶	۲/۴۱ $\pm$ ۱/۱۲	
کیفیت محیط زندگی	دوسر شاغل	۱۶۸	۲/۱۷ $\pm$ ۰/۶۲	۰/۲۲۴
	تک نان آور	۱۳۶	۲/۲۶ $\pm$ ۰/۶۶	

جدول ۲: بررسی و مقایسه ابعاد عملکرد خانواده در دو گروه مورد مطالعه

P	میانگین $\pm$ انحراف استاندارد	تعداد	نوع خانواده	ابعاد عملکرد خانواده
۰/۰۶۷	۱/۳۰ $\pm$ ۰/۶۵	۱۶۸	دوسر شاغل	حل مشکل
	۱/۱۶ $\pm$ ۰/۷۲	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۵۰۸	۱/۶۳ $\pm$ ۰/۵۰	۱۶۸	دوسر شاغل	ارتباط
	۱/۶۷ $\pm$ ۰/۵۸	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۰۰۳	۱/۸۱ $\pm$ ۰/۴۹	۱۶۸	دوسر شاغل	نقش ها
	۱/۶۴ $\pm$ ۰/۴۹	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۹۰۵	۱/۸۶ $\pm$ ۰/۷۲	۱۶۸	دوسر شاغل	همراهی عاطفی
	۱/۸۷ $\pm$ ۰/۶۱	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۵۱۰	۱/۵۶ $\pm$ ۰/۷۵	۱۶۸	دوسر شاغل	آمیزش عاطفی
	۱/۴۹ $\pm$ ۰/۷۲	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۳۳۲	۱/۵۵ $\pm$ ۰/۵۱	۱۶۸	دوسر شاغل	کنترل رفتار
	۱/۵۱ $\pm$ ۰/۵۲	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۴۹۰	۱/۸۹ $\pm$ ۰/۳۳	۱۶۸	دوسر شاغل	عملکرد کل
	۱/۹۲ $\pm$ ۰/۳۲	۱۳۶	تک نان آور	

جدول ۳: بررسی و مقایسه سبک های فرزند پروری در دو گروه مورد مطالعه

P	میانگین $\pm$ انحراف استاندارد	تعداد	نوع خانواده	
۰/۸۰۰	۱/۸۵ $\pm$ ۰/۵۳	۱۶۸	دوسر شاغل	سهل گیرانه
	۱/۸۳ $\pm$ ۰/۵۹	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۲۱۲	۱/۷۶ $\pm$ ۰/۶۱	۱۶۸	دوسر شاغل	استبدادی
	۱/۶۶ $\pm$ ۰/۶۵	۱۳۶	تک نان آور	
۰/۰۱۱	۳/۰۹ $\pm$ ۰/۴۹	۱۶۸	دوسر شاغل	مقتدرانه
	۳/۲۳ $\pm$ ۰/۴۲	۱۳۶	تک نان آور	

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش (۵) همسو است. اما با پژوهش های

(۱۱، ۹، ۷، ۶، ۲)، ناهمسو می باشد.

یافته های به دست آمده مبین این می باشد که برداشت یا ارزیابی ذهنی افراد شاغل و خانه دار از سلامت، شادی، هوش، آزادی و .... باهم برابر بوده است که می تواند ناشی از تاثیر نوع و شباهت محیط زندگی آن ها باشد، هم چنین می توان چنین

در پژوهش حاضر کیفیت زندگی، سبک های فرزند پروری و عملکرد خانواده در خانواده های دوسر شاغل و تک نان آور شهر یزد مورد مقایسه قرار گرفته است. جنبه های چهارگانه کیفیت زندگی در بین خانواده های دوسر شاغل و تک نان آور در مطالعه حاضر تفاوت معنی داری را نشان نداد که این یافته با

خانواده های تک نان آور مادر به عنوان هسته مرکزی تمامی روابط اعضا را تحت نظر دارد و الگوهای انضباطی خاصی را حکم فرما می کند تا نقش پدر را نیز انجام دهد، در مقابل در خانواده های دوسر شاغل نیز والدین سعی می کنند به علت حضور کمتر در منزل، در زمان حضور خود در خانه این کمبود را جبران نمایند و وظایف خود را به درستی انجام داده و به مشکلات خانواده و فرزندان و ارتباطات اعضا سروسامان دهند. تصمیم گیری در خانواده، داشتن نقش های روشن در بین اعضا و تشریک مساعی در امور زندگی بین خانواده هایی که هر دو زوج شاغل هستند، باعث بهبود عملکرد خانواده می گردد.

در مورد بعد ایفای نقش نیز که به نفع خانواده های دوسر شاغل بوده است، باید گفت این بعد مربوط به الگوهای رفتاری کل خانواده است که پول، راحتی و اعتماد، امور مالی، کنترل رفتار و .... را در بر می گیرد، شاید علت اینکه این بعد در خانواده های دوسر شاغل بالاتر بوده است، بحث مالی و پول باشد، زیرا به دلیل وجود دو حقوق در این خانواده ها میانگین تراز مالی بالاتر می رود و این امکان وجود دارد در خرید و تهیه لوازم و امکانات، راحتی بیشتری وجود داشته باشد.

در بررسی سبک فرزندپروری بهتر تنها تفاوت در سبک فرزندپروری مقتدرانه بود که این میانگین در خانواده های تک نان آور بالاتر بود. این یافته با نتایج پژوهش (۱۳) همسو است اما با پژوهش (۱۶-۱۴) ناهمسو می باشد.

روش تربیت فرزندان در هر خانواده ای مخصوص و منحصر به فرد است اما از یک نظریه های کلی پیروی می کند و این سبک ها متاثر از شرایط زندگی و عوامل دیگر نیز می باشد. هرچند والدین برآنند که فرزندان خود را به بهترین نحو تربیت نمایند

برداشت نمود که مفهوم کیفیت زندگی از نظر شرکت کنندگان راضی بودن از زندگی در نظر گرفته شده است، بنابراین می توان پنداشت اکثریت خانوارها یک رضایت نسبی از شرایط زندگی خود دارند، از سویی می توان چنین احتمال داد که خانواده های دوسر شاغل به دلیل فشار کاری، تعارض نقش، سختی ها و .... کیفیت زندگی خویش را پایین تر برداشت و ارزیابی نموده اند که با خانواده های تک نان آور در یک حدود بوده است، بنابراین میانگین ها به هم نزدیک شده است (۱۶).

تفاوت نتایج این مطالعه با مطالعات مشابه شاید به علت تفاوت در جوامع مورد مطالعه از نظر فرهنگی و اجتماعی و نیز تفاوت افراد مورد مطالعه از نظر تحصیلات و نوع اشتغال می باشد. در اکثر مطالعات مشابه با نتایج متناقض با مطالعه حاضر اشتغال را عاملی در جهت بهبود کیفیت زندگی زنان می دانسته اند.

در مطالعات مذکور میزان زنان با تحصیلات دانشگاهی و در نتیجه داشتن شغل با شان اجتماعی و درآمد بالاتر، بیشتر بوده است. بنابراین تفاوت در خصوصیات نمونه ها نیز می تواند عامل برای تفاوت در نتیجه باشد (۱۸، ۱۷).

در زمینه عملکرد خانواده، تنها در بعد نقش ها، خانواده های دوسر شاغل میانگین بالاتری را نسبت به خانواده های تک نان آور کسب کرده اند که این یافته با پژوهش (۱۹، ۲۰) همسو می باشد.

تقریباً در تمامی خانواده ها سعی بر آن است که سلامت روانی خانواده و اعضای آن تضمین گردد و در این زمینه هیچ خانواده ای فرو نمی گذارد، بنابراین چه خانواده های دوسر شاغل و چه تک نان آور سعی در برآورده کردن این مهم دارند. بنابراین اگر تفاوتی مشاهده نگردد، قابل قبول می باشد. در

این باور که کار در بیرون از خانه به کودک آسیب وارد می کند باعث شده است این مادران برای جبران این نقص از شیوه ای ملایم تر و با اقتدار کمتر استفاده کنند. تفاوت میان نتایج حاصله با برخی مطالعات مشابه نیز می تواند به علت تفاوت نمونه ها در زمینه تحصیلات و نوع کار از نظر شان اجتماعی و درآمدی باشد. مشخصاً، مادران با سطح تحصیلات بالاتر به تربیت صحیح فرزندان خود واقف بوده و تلاش بیشتری در جهت تربیت مناسب تر او خواهند کرد. به طور کلی نتایج مطالعه نشان داد میان خانواده های دوسوشاغل و تک نان آور در سه زمینه کیفیت زندگی، عملکرد خانواد و سبک فرزندپروری تفاوت چندانی جز در برخی موارد چون شیوه تربیت مقتدرانه و عملکرد خانواده در بعد نقش ها، وجود ندارد.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله اعلام می دارند که هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان این مقاله از تمامی خانواده هایی که برای انجام این تحقیق آنها را یاری نموده اند مراتب تشکر و قدردانی خود را دارند.

اما زمان گذاشتن و صرف وقت برای این امر نکته ایست که نمی توان به راحتی از آن گذشت.

در خانواده های تک نان آور هرچند پدر زمان اندکی در خانه حضور دارد اما حضور دائمی مادر این خلاء را پر می کند و مراقبت از فرزندان، بررسی تمامی رفت و آمدها و کارهای آن ها توسط مادر صورت می پذیرد.

در مقابل در خانواده های دوسوشاغل بدلیل عدم حضور والدین در منزل تربیت فرزندان یا بر عهده اقوام یا مهد کودک قرار می گیرد که مسلماً والدین خود کودک نخواهند شد و والدین نیز در زمان اندک حضور در منزل به دلیل کارهای زیادی که دارند و یا خستگی ناشی از کار بیرون احتمالاً کمتر به مسئله تربیتی کودکان می پردازند، به برخی از رفتارها بی توجه اند و زمان کمتری برای صحبت نمودن با فرزندان خود دارند، اما نمی توان چنین پنداشت که این در مورد تمامی خانواده های دوسر شاغل صدق می کند.

یک تبیین احتمالی این یافته مربوط به روبه رو بودن مادران شاغل با دو بار مسئولیت است که ناشی از کار در بیرون از منزل و دیگری مسئولیت مراقبت از کودک و انجام تمام وظایفی است که یک مادر خانه دارد و هم چنین زن برای مقابله با

References

- 1-Hoghoughi Z. Research on Women s Employment. Thesis, University of Khorasan Seminary. 2012.
- 2-Fulden S, Sebnem P, Erdal D. Quality of life for obese woman and men in Turkey. Preventing Chronic Disease.2007;4:1-11.
- 3-Shelton BA. Does marital status make a difference? Journal of family.1991;4:402-20.

- 4-Baumrind D. Effective parenting during the early adolescent transition In P.A.Cowan & E.M.Hetherington(Eds). Family transitions.1991;(2); 111-63.
- 5-Mohseni M, Comparison of quality of life for working women and housewives in Tehran, Islamic [MDThesis]Azad University of Garmsar. 2012.
- 6-Rstegar nasab F,Mostafavi N , Nemaey AJComparison of quality of life of women employed and unemployed city of Mashhad. Journal of Population.2012; 79: 53-68.
- 7-Bagheri N,Saber S , Hagi H.Examine the relationship between parenting styles and quality of life among students of Islamic Azad University Branch of Roudehen according to their demographic characteristics Journal of Tehran Faculty of Social Sciences and Psychology ,Psychological Research. 2012; 12: 13-31.
- 8-Kerman S,Montazeri A, Bayat M. Comparison of Health-related quality of life to housewives and employed women, quarterly of payesh, the eleventh year. 2011 ;(1): 111-16.
- 9-Ramazani AR , Nazarian A. The relationship between emotional intelligence, physical fitness and quality of life of students, applied research in sport management, Volume. 2013: 2(2);85-98.
- 10-Hashemi H.Is employment of women in health centers is associated with quality of life of them? A case study of the city of Zabol in 2010, Iranian Journal of Epidemiology. 2010: 9(21);2-15.
- 11-Bayat M , Bayatb M.Strategic thinking, women and families. Tehran: Payam Edalat. 2013.
- 12-Jahangir P.Comparison of family functioning and marital satisfaction in employed and unemployed (housewives married women) Education Management Research Islamic Azad University Branch of Roudehen.2013; 4 (12):177-92.
- 13-Khangani Z,Mahmoudzadah R.Compare of employed and unemployed mothers' about parenting styles and children's behavioral disorders. Journal of Women and Family.2014; 4 (16): 37-52.
- 14-Finlayson TL, Siefert K,ISMAI LA. Woosung S.Maternal self-efficacy and 1-5 year old children brushing habits. Community Dent Oral Epidemiol.2007;35:272-81.
- 15-Mahmoodabadi H, Bahrami F, Ahmadi A, Etemadi O, Zadeh M. The Effectiveness of Retraining Attribution Styles (CognitiveTherapy) on Dimensions of Family Functioning in Divorce applicant Couples.International Journal of PsychologicalStudies.2012; 4(2): 257-63.
- 16-Zareei Mahmoodabadi H, Younesi J. The effectiveness of cognitive techniques on improvement of family function in mal adjusted couples. Journal of Daneshvar Raftar.2009;29:35-52.

17-Agilchi B ,Zoughi Laila. The comparison parenting style in mothers who work at home and employee mothers in the Faculty of Entezami sciences of police .Journal of women police . 2010; 9(10):78-94.

16-Khodabakhsh R,Gafari M.The comparison parenting style in mothers who work at home and employee mothers .Journal of Cultural - education of women and the family. 2010; 5(15):27-42.

18-Zareei Mahmoodabadi H,Sardadvar N,Nasirian M. Effectiveness of Psycho-Educational Intervention in Improving Symptoms of Patients with Obsessive-Compulsive Disorder and General Family Functioning of Companions. Iranian Red Crescent Medical Journal. 2018; 0(12):58-77.

19-Vali poor Z, Irvani R, Zareei Mahmoodabadih.The effectiveness of teaching parent- child relationship to self efficacy addicted parents city..Gazi Univertese Gazi Egitim FakualTesi Dergisi. Turkey. 2015;4:3.

20-Rahimi M, Meratian N,Zareei Mahmoodabadi H.The role of family communication dimensions in adolescents depression with the mediation of cognitive flexibility. Journal of Fundamentalsof Mental Health.2018;20(5):332-9.